

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 5.9.2006
KOM(2006) 475 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-
PARLAMENTET**

Udformning af en miljøstrategi for Middelhavet

{SEC(2006)1082}

DA

DA

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET OG EUROPA-PARLAMENTET

Udformning af en miljøstrategi for Middelhavet

1. INDLEDNING

Middelhavet er det største hav i Europa og forener folk i de lande, som det støder op til. Deres velbefindende afhænger af sundheden i dets miljø. Men på trods af tredive års international indsats for at beskytte dette unikke økosystem er det stadig skrøbeligt og fortsætter med at blive forringet, efterhånden som miljøpresset vokser. Ud fra aktuelle fremskrivninger vil 50 % af Middelhavets kystlinje kunne være bebygget i 2025¹, hvilket blot er én illustration af omfanget af dette pres. Nye undersøgelser² er begyndt at sætte tal på omkostningerne ved forringelsen af miljøet i en række lande³. Miljøforringelserne i Egypten blev anslået til at koste mellem 2,7 og 5,1 mia. EUR pr. år (eller 3,2-6,4 % af BNP), i Algeriet til at koste 1,5 mia. EUR pr. år (eller 3,6 % af BNP) og i Marokko til at koste 1,2 mia. EUR pr. år (eller 3,7 % af BNP)⁴. Det er åbenlyst, at hvis sundheden hos regionens befolkninger og deres økonomiske og sociale udvikling skal beskyttes, er manglende handling ikke en valgmulighed. Middelhavslandene må handle nu for at beskytte deres miljø og forvalte deres naturressourcer ordentligt, så vidt det er muligt.

Gennem de seneste tredive år har en lang række initiativer og organisationer indkredset årsagerne til problemerne og udformet strategier og handlingsprogrammer for at løse dem. Disse strategier er dog som oftest ikke blevet gennemført. Bortset fra de hyppigt citerede problemer med begrænsede finansielle ressourcer er en af hovedårsagerne til denne manglende handling, at miljøet prioriteres lavt politisk, hvilket bl.a. giver sig udslag i en utilstrækkelig integrering af de miljømæssige, økonomiske og sociale dimensioner af bæredygtig udvikling. Mangelen på en overordnet miljømæssig styring og begrænset offentlig bevidsthed omkring miljøspørgsmål forværrer situationen. Endvidere har et ringe samarbejde mellem de forskellige aktører fra det lokale til det internationale plan mindsket effektiviteten i den internationale bistand.

Da intet enkeltland kan holdes ansvarligt for forringelsen i Middelhavsmiljøet, kan intet enkeltland beskytte det ved at handle på egen hånd. Som en betydningsfuld regional aktør skal EU spille sin rolle med at beskytte denne fælles naturarv, men EU's begrænsede midler betyder, at det ikke kan handle alene. Eftersom regionens behov så langt overstiger kapaciteten og midlerne til at opfylde dem, må Kommissionen koncentrere indsatsen og de begrænsede ressourcer i de områder, hvor de klart frembyder en merværdi, så den bør derfor udforme en realistisk strategi for miljøsamarbejdet i Middelhavsområdet. Hver af EU's partnere blandt de internationale organisationer, donorlandene og frem for alt de forskellige

---

¹ En bæredygtig fremtid for Middelhavet – Den Blå Plans miljø- og udviklingsudsigter.

² http://www.metap.org/main.php?id_menu=12

³ Algeriet, Egypten, Jordan, Libanon, Marokko, Syrien og Tunesien.

⁴ Et andet eksempel på omkostningerne ved forringelsen af miljøet er tallene fra EU's europæiske informationssystem for skovbrande (EFFIS), som viser, at der gennemsnitligt går omkring 600 000 ha skovarealer tabt i EU's Middelhavsregion hvert år, hvilket anslås at koste næsten 2 mia. EUR pr. år.

aktører og lande på begge sider af Middelhavet skal gøre en betydelig supplerende og koordineret indsats, hvis målet om et renere og sundere Middelhav skal opfyldes. Om dette lykkes, vil i sidste ende afhænge af, om en bred politisk støtte omsættes i en klar vilje til at afsætte de nødvendige ressourcer til opgaven.

De lande, som Middelhavet støder op til, kan grupperes efter deres politiske forhold til EU. De nuværende og potentielle EU-medlemsstater yder deres største bidrag til beskyttelse af Middelhavet ved at bringe sig på linje med EU's miljøpolitik og –lovgivning og føre den ud i livet. EU's strategi for disse lande er veldefineret, og fokus i denne strategi vil derfor ligge på de partnerlande⁵ i gruppen, der er omfattet af den europæiske naboskabspolitik⁶.

I november 2005 fornyede lederne i partnerskabet på Euro-Middelhavstopmødets tiårsdag deres opbakning til processen og ændrede fokus i aktiviteterne med fælles vedtagelse af et femårigt arbejdsprogram⁷. Alle landene i regionen forpligtede sig til at øge indsatsen for at reducere forureningen af Middelhavet betydeligt inden 2020 i, hvad der er blevet kendt som "Horisont 2020"-initiativet, og slog til lyd for, at der blev udarbejdet en realistisk tidsplan for at opnå dette.

Efter brede drøftelser⁸ med de relevante aktører om Horisont 2020 har Kommissionen udarbejdet denne meddelelse med henblik på:

- at redegøre for Horisont 2020-initiativet og fremsætte et første forslag til en realistisk tidsplan for forureningsbekæmpelsen, som vil blive drøftet med partnerne og vil være et vigtigt skridt i retning af at opfylde det politiske tilsagn fra Barcelona
- at redegøre for, hvordan Kommissionen sideløbende med Horisont 2020-initiativet kan bidrage til Middelhavets beskyttelse og miljømæssige retablering gennem et bredere samarbejde, og hvordan Kommissionen vil søge at forbedre koordineringen med partnerlandene og andre aktører.

Strategien vil støtte EU's bredere havpolitik⁹ (og dens miljødél: EU's havstrategi¹⁰), som er under udformning.

2. MÅLENE MED MIDDELHAVSMILJØSAMARBEJDET

Da forureningen kan bevæge sig frit over hele regionen, er der en åbenlys indbyrdes afhængighed mellem de lande, som Middelhavet støder op til. Forureningen fra tredjelande har en direkte indflydelse på EU-landene, og vores forurening skader tilsvarende vores

---

⁵ Algeriet, Egypten, Israel, Jordan, Libanon, Libyen, Marokko, Den Palæstinensiske Myndighed, Syrien og Tunesien.

⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/index_en.htm

⁷ "Euro-Middelhavspartnerskabet har bestået i ti år: Et arbejdsprogram til at imødegå de næste fem års udfordringer" - KOM(2005) 139 endelig.

⁸ Disse drøftelser omfattede bl.a. et møde på højt niveau den 19. december 2005 i Barcelona med deltagelse af de nationale myndigheder, de lokale og regionale myndigheder, internationale organisationer og de internationale finansieringsinstitutioner samt repræsentanter for ngo'er og erhvervslivet og en uformel internethøring på Kommissionens websted på adressen http://ec.europa.eu/environment/enlarg/med/horizon_2020_en.htm.

⁹ Grønbog om "En fremtidig havpolitik for EU: en europæisk vision for havene" af 7. juni 2006, KOM(2006) 275 endelig.

¹⁰ Meddelelse fra Kommissionen "Tematisk strategi til beskyttelse og bevaring af havmiljøet" af 24. oktober 2005, KOM(2005) 504 endelig.

nabolande. Tilsvarende er naturressourcer som vand, luft, jord og biologisk mangfoldighed forbundet i komplekse økosystemer og via varers, menneskers og tjenesteydelsers bevægelser; de er således indbyrdes afhængige på utallige måder, hvilket begrunder integreret og koordineret handling. Middelhavet kan kun beskyttes med et sammenhængende, velfungerende regionsdækkende system af miljøbeskyttelse og miljømæssig retablering. Via sit miljøsamarbejde med partnerlande er Europa-Kommissionen rede til at arbejde hen imod dette mål.

Det grundlæggende sigte med Kommissionens miljøsamarbejde med Middelhavslandene er:

- at bistå partnerlandene med at opbygge velfungerende miljøinstitutioner og en sund miljøpolitik, der håndhæves, og retlige rammer, der giver mulighed for integrere miljøhensyn i sektorpolitikker
- at opnå måleligt lavere forureningsniveauer, der anvendes ensartet i hele regionen og giver tilhørende sundhedsmæssige gevinster, og derudover at reducere indvirkningen af ukontrolleret aktivitet på vores naturlige miljø
- at fremme beredskabet i miljøforvaltningerne med henblik på at gribe ind over for såvel nødsituationer som punktuelle og langsigtede miljøproblemer
- at fremme en mere bæredygtig (økonomisk effektiv, socialt hensigtsmæssig og miljømæssigt levedygtig) anvendelse af jord- og havområderne i Middelhavsregionen
- at fremme et styrket civilsamfund, hvor offentligheden har adgang til miljøoplysninger og deltager i miljøbeslutninger, og hvor miljøbevidstheden er større
- at tilskynde til regionalt samarbejde mellem partnerlandene til støtte for disse mål.

Opfyldelsen af disse mål vil ikke blot beskytte miljøet som sådant, men også bidrage til langsigtet økonomisk vækst i regionen.

3. MIDLERNE TIL AT OPFYLDE MÅLENE

De midler, Kommissionen råder over til miljøsamarbejde med regionen, er:

3.1 Finansiell bistand

Den potentielle bistand fra EU til partnerlandene under den europæiske naboskabspolitik vil hidrøre fra det europæiske naboskabs- og partnerskabsinstrument. Alle projekter skal derfor påvise en klar sammenhæng med den europæiske naboskabspolitik, Euro-Middelhavspartnerskabet og de handlingsplaner under den europæiske naboskabspolitik, der er blevet vedtaget. Til globale projekter er der også begrænset EU-finansiering til disposition fra det fremtidige tematiske program for miljø og bæredygtig forvaltning af naturressourcer, herunder energi (ENRTP).

EU's bistand er dog fortsat lav i forhold til investeringsbehovet i regionen. De forureningsreducerende projekter vil fortsat modtage hovedparten af deres finansiering via lån ydet af de internationale finansieringsinstitutioner, bidrag fra andre donorer, nationale ressourcer og andre finansieringskilder. Det vil i den fremtidige EU-bistand blive søgt at opnå størst mulige katalytiske effekter, også med de internationale finansieringsinstitutioner,

gennem målrettet brug af redskaber som teknisk bistand og rentetilskud alt efter, hvad der er mest hensigtsmæssigt, fordi de giver anledning til en højere lånebistand. Derudover vil der fortsat blive lagt vægt på tilskud til kapacitetsopbyggende foranstaltninger. En øget brug af forskningsresultater kunne medvirke til omkostningseffektivitetsgevinster.

3.2 Styrkelse af dialog og ejerskab

EU er engageret i en politisk dialog med partnerlandene via Euro-Middelhavspartnerskabet og den europæiske naboskabspolitik. I de senere år er der blevet opbygget en formel struktur med underudvalgsmøder under de bilaterale associeringsaftaler for at fremme denne dialog. Kommissionen vil sikre, at denne struktur benyttes til at højne profilen i miljøspørgsmål, også ud over miljøministerierne (især dem, der er ansvarlige for planlægning og finansiering), og til at fremme integreringen af miljøhensyn i alle relevante sektorpolitikker, herunder den økonomiske politik.

Kommissionens aktiviteter i tredjelande i Middelhavsområdet skal bringes på linje med målene i den europæiske naboskabspolitik og de retlige forpligtelser i forhold til tredjelande, der måtte følge af gældende EU-ret, herunder internationale forpligtelser som f.eks. Johannesburg-gennemførelsesplanen, der blev vedtaget på verdensstopmødet for bæredygtig udvikling i 2002. I handlingsplanerne under den europæiske naboskabspolitik opstilles de prioriterede aktioner, som EU og partnerlandene skal gennemføre. Disse planer indeholder en række miljøaktioner, der tager sigte på at forbedre miljøstyringen, foreslår løsninger på konkrete miljøproblemer og fremmer internationalt og regionalt miljø samarbejde. EU og partnerlandene har fælles ejerskab til disse planer, som vedtages og gennemføres i fællesskab med udgangspunkt i det enkelte lands og EU's prioriteringer.

Miljøaktiviteterne i Middelhavsområdet vil også bidrage til gennemførelsen af handlingsplanen for miljøinitiativet under det nye partnerskab for Afrikas udvikling (NEPAD) og Den Afrikanske Union (AU), som EU har været i konstant dialog med igennem de seneste par år.

Ikke-statslige organisationer (ngo) er nøgleaktører i forbindelse med udformningen og gennemførelsen af miljøpolitikken og skridter ofte til handling dér, hvor statslige institutioner er uvillige eller ude af stand til at gribe ind. Deres tilstedeværelse i regionen er imidlertid svag, og der er behov for at opbygge ngo-kapacitet med henblik på deltagelse i den politiske dialog. Kommissionen vil støtte opbygningen og driften af regionale ngo-netværk og -kontakter, der tager sigte på at styrke civilsamfundet, ved at udforme en sammenhængende regional metode og videreføre god praksis. Nationale ngo-platformer vil også blive søgt fremmet, bl.a. i form af at opnå en mere effektiv udnyttelse af eksisterende forskningsresultater og prioritere det fremtidige videnskabelige samarbejde.

Kommissionen vil fortsat lægge den allerstørste vægt på åbenhed og gennemsigtighed ved at sikre, at dens aktiviteter ikke blot er begrænset til kontakter med interesserede parter på nationalt plan, men når ud til og inddrager alle interesserede partnere i udformningen og gennemførelsen af miljøpolitikken, f.eks. lokale og regionale myndigheder, repræsentanter for civilsamfundet og repræsentanter for erhvervslivet.

3.3 Mekanismer til forbedring af koordineringen

Kommissionen vil arbejde tæt sammen med de forskellige partnere for at sikre, at dens aktiviteter er målrettet mod de områder, hvor der er en klar merværdi.

Der er mange organisationer, der for øjeblikket er aktive på miljøområdet i Middelhavsregionen, især dem, der er tilknyttet Barcelona-konventionen¹¹, som Fællesskabet er part i, og som er hjørnестenen for samarbejdsbestræbelserne i regionen.

Handlingsplanen for Middelhavet¹² og Europa-Kommissionens arbejdsprogram, som blev undertegnet i 2005, vil tilsammen sikre større sammenhæng mellem de to organisationers aktiviteter på en række prioriterede områder, bl.a.:

- gennemførelse af den europæiske havstrategi
- gennemførelse af den europæiske strategi for integreret kystzoneforvaltning (ICZM) og sikring af konsekvens i det løbende arbejde med en ICZM-protokol under Barcelona-konventionen
- opfyldelse af målene for forureningsbekæmpelse og beskyttelse af den biologiske mangfoldighed.

Samarbejdet vil fortsætte med Verdensbanken og Den Europæiske Investeringsbank som led i det europæiske program for teknisk bistand til Middelhavet (METAP). Aftalememorandaene med de internationale finansieringsinstitutioner vil blive udnyttet fuldt ud til at sikre en bedre koordinering af miljøaktionerne i Middelhavet. Der vil også blive taget skridt til at styrke kontakten med den strategiske investeringsfond under Den Globale Miljøfacilitet (GEF).

Forbindelserne med ovennævnte aktører og de forskellige bilaterale donorer vil blive styrket gennem udbygning af den Horisont 2020-styringsgruppe, der beskrives nedenfor.

Der vil blive sikret en bedre koordinering mellem aktionerne under det syvende rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling (FP7) og under EU's eksterne instrument, ikke mindst hvad angår behovet for kapacitetsopbygning og forskningsinfrastruktur og anvendelsen af forskningen.

3.4 Overførsel, tilpasning og anvendelse af EU's erfaring

EU har stor erfaring med at håndtere miljøproblemerne i Middelhavet, herunder med at fremme bæredygtige produktions- og forbrugsmønstre og integrere miljøhensyn i andre sektorer. EU kan desuden formidle metoder, som har været en succes i forskellige dele af Europa, til alle landene i Middelhavsområdet tilpasset til disse landes socioøkonomiske sammenhæng.

TAIEX-instrumentet¹³ er nu til disposition for de lande, der er omfattet af den europæiske naboskabspolitik. Ud over dens løbende arbejde med at støtte kapacitetsopbygningen i kandidatlande og andre lande i Sydøsteuropa giver denne facilitet derfor også mulighed for en målrettet overførsel af EU-erfaring og EU-knowhow på miljøområdet alt efter partnerlandenes behov via aktiviteter som workshopper, studiebesøg og ekspertbesøg i landene. Dette instrument vil især blive nyttigt til at overføre og tilpasse EU-medlemsstaternes erfaring til regionen til støtte for gennemførelsen af de forpligtelser, der er indeholdt i handlingsplanerne under den europæiske naboskabspolitik.

---

¹¹ Konventionen om beskyttelse af havmiljøet og kystområdet i Middelhavet.

¹² Sekretariat for Barcelona-konventionen.

¹³ "Technical Assistance and Information Exchange Instrument".

LIFE-programmet og den kort- og mellemfristede prioriterede handlingsplan på miljøområdet (SMAP) har haft stor succes med at støtte mange miljøprojekter, og der er indhøstet erfaringer både i partnerlandene og EU inden for spørgsmål af relevans for regionen. Disse erfaringer vil blive videreformidlet til partnerlande og interesserede parter.

På forskningsområdet er mange igangværende og nyligt afsluttede projekter under det femte og det sjette forskningsrammeprogram af særlig relevans for Middelhavet. Eksempler herpå er projekter vedrørende vandspørgsmål under Middelhavskomponenten af EU's vandinitiativ og projekterne vedrørende utilsigtet havforurening, hav- og kystforskning og virkningerne af klimaændringer. Resultaterne af de relevante projekter er normalt frit tilgængelige og vil blive videreformidlet til partnerlandene af Kommissionen via de eksisterende informationsformidlingsnet og -faciliteter, herunder internettet.

Kommissionen har erkendt de udfordringer, der ligger i at fremme bæredygtig turisme i Middelhavsområdet¹⁴, og har oprettet en sagkyndig Gruppe vedrørende Bæredygtig Turisme ("Tourism Sustainability Group" (TSG)) med repræsentanter for erhvervsorganisationer, fagforbund/civilsamfundet, turistdestinationer, medlemsstaternes forvaltninger og internationale organisationer. TSG ventes at udsende et sæt af forslag og anbefalinger ved udgangen af 2006, og relevante forslag og anbefalinger vil blive videreformidlet til partnerlandene.

Der vil endvidere blive udvekslet erfaringer mellem konventionerne for Østersøen, Sortehavet og Middelhavet.

4. HORIZONT 2020

Euro-Middelhavstopmødet gav på sin tiårsdag politisk mandat til udformningen af et initiativ til nedbringelse af forureningen af Middelhavet.

Med de midler, der står til dens rådighed, har Kommissionen identificeret områder, hvor den klart kan tilføre merværdi til opfyldelsen af de mål for miljø Samarbejdet, der er udstukket ovenfor.

Der er behov for at øge koordineringen mellem de forskellige aktører for at effektivisere de gennemførte miljøaktiviteter, herunder finansiel og teknisk bistand. Kommissionen står i en god position til at tage teten i denne indsats.

Kommissionen tilbyder derfor Horisont 2020-initiativet som sin opfølgning til Barcelona-topmødet, og et forslag til en "*realistisk tidsplan*", som der blev bedt om, findes i bilaget til denne meddelelse. Dette forslag er tænkt som grundlaget for yderligere drøftelser med partnerlandene, som kan lede frem til, at det vedtages af Euro-Middelhavsmiljøministrene på deres tredje møde i Kairo i november 2006.

Horisont 2020 bygger på de eksisterende institutioner og resultater og udfylder huller, hvor det kan tilføre merværdi. Det vil operere inden for rammerne af eksisterende og kommende miljøpolitiske instrumenter og støtte gennemførelsen af de forureningsreducerende forpligtelser, der er indgået som led i Barcelona-konventionen. På basis af udfaldet af vores drøftelser med de forskellige partnere foreslås det, at Horisont 2020-aktiviteter opdeles i følgende fire komponenter:

---

¹⁴ KOM(2003) 716: "Grundlæggende retningslinjer for bæredygtig europæisk turisme".

- Forureningsreducerende projekter

I samarbejde med modtagerlandene, de relevante internationale finansieringsinstitutioner, handlingsplanen for Middelhavet og andre interesserede parter vil en række projekter blive iværksat for i første række at gribe ind i de prioriterede sektorer, der blev defineret på Euro-Middelhavstopmødets tiårsdag, nemlig kommunalt affald, byspildevand og industriemissioner.

- Kapacitetsopbyggende foranstaltninger

Med udgangspunkt i de igangværende aktioner og initiativer vil indsatsen fortsættes med at etablere de nødvendige betingelser for bæredygtig miljøbeskyttelse af Middelhavet, bl.a. gennem udarbejdelse af lovgivning og opbygning af institutioner og støtte til lokale myndigheder og civilsamfundet. Der vil blive lagt særlig vægt på kapacitetsopbyggende foranstaltninger på lokalt plan. Disse aktioner går ud over de tre prioriterede sektorer under forureningsreduktionskomponenten.

- Forskning

Indsatsen for at opbygge, dele og formidle videnskabelig knowhow til støtte for målene under Horisont 2020 vil blive fortsat. Aktiviteterne vil omfatte formidling af relevant knowhow indhøstet under de seneste forsknings- og LIFE-programmer, videnskabeligt samarbejde under det kommende syvende forskningsrammeprogram, de direkte aktioner gennemført af Kommissionens Fælles Forskningscenter (JRC) og internationale aktioner inden for menneskeligt potentiel.

- Overvågning, styring og revision

Det Europæiske Miljøagentur vil i samarbejde med Kommissionens Statistiske Kontor (Eurostat), havforurenings- og forskningsprogrammet for Middelhavet (MEDPOL) under Barcelona-konventionen, Euro-Middelhavsvandinformationssystemet (EMWIS), Kommissionen og andre relevante organer udvikle en ”resultattavle” til måling af fremskridtet med forureningsniveauet i Middelhavet under udnyttelse af det løbende arbejde på europæisk plan.

Et rådgivende styringsudvalg med en bred medlemskreds skal forestå gennemførelsen af initiativet i alle dets dele.

5. BREDERE SAMARBEJDE, DER RÆKKER UD OVER HORISONT 2020

Selv om Horisont 2020 vil gribe ind over for de centrale spørgsmål i relation til forureningen af Middelhavet, er Horisont 2020 ikke i sig selv tilstrækkeligt til at opfylde alle målene i afsnit 2. Derfor er der behov for at iværksætte yderligere aktioner og initiativer sideløbende hermed.

I overensstemmelse med den europæiske naboskabspolitik og dens handlingsplaner samt med Euro-Middelhavspartnerskabet vil miljøsamarbejdet mellem Kommissionen og partnerne i Middelhavsområdet i de kommende år dreje sig om følgende spørgsmål, som rækker ud over Horisont 2020:

- fuld gennemførelse af handlingsplanerne under den europæiske naboskabspolitik (fremme af miljøstyring, udbygget internationalt og regionalt samarbejde, integrering af miljø- og sundhedshensyn i forskellige sektorpolitikker og indgriben over for konkrete miljø- og sundhedsproblemer som ørkendannelse, vand- og luftkvalitet, turisme osv.)
- yderligere integrering af miljøhensyn i relevante erhvervssektorer med særlig fokus på de erhvervssektorer, som har et højt potentiel for økonomisk vækst og jobskabelse
- globale miljøtrusler som klimaændringer og tab af biologisk mangfoldighed som påpeget i den seneste meddelelse med forslag om et tematisk program for bæredygtig forvaltning af naturressourcer¹⁵. Tilsvarende vil Kommissionen fortsat støtte Middelhavskomponenten af EU's vandinitiativ, herunder dens forskningskomponent, som led i EU's bidrag til opfyldelsen af millennium-udviklingsmålene, som rækker ud over målene under Horisont 2020
- andre regionale, prioriterede spørgsmål som miljø- og sundhedsfarer og -ulykker, jordbundsforringelse og integreret kystzoneforvaltning vil fortsat blive taget op
- systematisk brug af miljøvurdering og strategisk vurdering af miljøvirkninger vil blive fremmet i hele regionen
- udarbejdelsen af relevante indikatorer vil blive fremmet og videreført via de eksisterende regionale statistiske samarbejds mekanismer (f.eks. MEDSTAT-miljø)
- det europæiske informationssystem for skovbrande vil blive udvidet til at dække hele Middelhavsområdet i samarbejde med FAO's "Silva Mediterranea"
- EU-medlemsstaterne vil blive opfordret til at samarbejde med nabolandene om at gennemføre de dele af EU-miljølovgivning, der vedrører samarbejdet med tredjelande. Et eksempel er det foreslåede havstrategidirektiv¹⁶, hvis anvendelsesområde er bredere end den specifikke fokus i Horisont 2020, og som i forvejen kan trække på den foreliggende og igangværende forskning
- i samarbejdet vil man fortsat fremme integreringen af miljøhensyn i andre sektorer. Kommissionen vil færdiggøre sin bæredygtighedsvurdering for samhandelen (SIA) for Euro-Middelhavsområdet (EMFTA). Konklusionerne og anbefalingerne vil blive integreret i handelsforhandlingerne med partnerlandene
- arbejdet vil blive videreført inden for vigtige nye områder som tørke, vandmangel og oversvømmelse, efterhånden som behovet opstår
- de bilaterale associeringsaftaler mellem EU og partnerlandene i Middelhavsområdet indeholder andre områder for miljø samarbejde
- aktioner til fremme af beredskabet i nødsituationer såsom miljøulykker i regionen.

---

¹⁵ "Ekstern foranstaltning: Tematisk program for miljø og bæredygtig forvaltning af naturressourcer, herunder energi" – KOM(2006) 20.

¹⁶ Forslag til direktiv om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (havstrategidirektivet) – KOM(2005) 505.

6. KONKLUSION

Middelhavet kan kun beskyttes ordentligt, hvis alle de lande, det støder op til, påtager sig et ansvar for at beskytte det og etablere dets økosystemer i videst muligt omfang. Behovene for miljøbeskyttelse overstiger mange Middelhavslandes midler til at gøre noget ved det. Tilsvarende giver bistand fra donorlande ikke mulighed for at sikre en bæredygtig fremtid. Målet om at "af-forurene" Middelhavet kan forekomme uden for rækkevidde i betragtning af de enorme finansielle følgevirkninger, men ved at fokusere på de værste områder af de mest forurenede sektorer og lægge ressourcerne sammen ved at samarbejde er det muligt at forbedre tilstanden. I denne tid med begrænsede ressourcer er det afgørende, at Kommissionen og andre medlemmer af donorkredsen koordinerer deres indsats for at sikre, at den bistand, der ydes, er målrettet og anvendes effektivt uden overlapninger.

Ved at følge den strategi, der er opstillet i dette dokument, vil Kommissionen søge at opnå størst mulig effektivitet i partnerlandenes samarbejde med EU, ikke blot til støtte for sine egne prioriteringer, men også partnerlandenes prioriteringer. Den vil benytte den europæiske naboskabspolitik og Euro-Middelhavspartnerskabet til at opprioritere miljøbeskyttelsen i hele regionen. Der vil blive lagt særlig vægt på at tilskynde partnerne til at gennemføre de miljøforanstaltninger, de allerede har forpligtet sig til at gennemføre, og sikre, at strategiske planer omsættes i konkret handling. De partnerlande, som viser den største vilje til at samarbejde med EU om miljøspørgsmål, bør være dem, med hvem Kommissionen først tager initiativer. Kommissionen kan ikke overtage sine partnerlandes miljøansvar, men den kan hjælpe dem med at løfte dette ansvar. Kun ved at arbejde sammen kan vi håbe, at vi kan beskytte vores fælles Middelhavsarv.